

Ústav patologie
3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
Fakultní nemocnice Královské Vinohrady
Přednosta: Prof. MUDr. Radoslav Matěj, Ph.D.

V Praze dne 27 .1.2023

Posudek disertační práce

Název: Včasná detekce progresu u pacientů s myelodysplastickým syndromem

Kandidát: Mgr. Monika Kaisrlíková

Školitel: RNDr. Monika Belíčková, Ph.D.

Konzultant: MUDr. Markéta Šťastná Marková, CSc.

Posudek:

Disertační práce je koncipována po Teoretickém úvodu a Cílech práce v Metodické a Výsledkové části jako popis a shrnutí výsledků 2 publikací, z nichž u jedné je kandidátka prvním autorem, u druhé spoluautorem. Impakt faktor citovaných prací je 6,639 resp. 11,528.

Teoretický úvod je přehledně a podrobně napsaný, velmi oceňuji začlenění nejnovější páté edice WHO klasifikace z roku 2022. Autorka popsala faktory patogeneze MDS dle genetických a epigenetických nálezů včetně nekódujících RNA a mechanismů progresu a léčby.

Cíle studie jsou specifikovány ve třech okruzích zabývajících se identifikací potenciálních biomarkerů progresu pacientů s MDS jak na úrovni DNA, tak na úrovni RNA. Cíle jsou jasně a velmi komplexně specifikovány a byly v práci splněny.

Materiál a metodika v disertační práci jsou odkazovány na dané publikace, detailně jsou popsány v „Supplementary sections“. Autorka přehledně uvedla, které molekulární metody jednotlivé publikace obsahují. Autoři využili metodiky mikročipového profilování, NGS technologii, průtokovou cytometrii, imunohistochemii a bioinformatické a statistické zpracování dat.

Dosažené **Výsledky** jsou přehledně sepsány a doplněny přidanými publikacemi. Autorka uvádí, které části projektu sama prováděla, analyzovala a interpretovala. V „supplementary“ tabulkách a obrázcích jsou jasně zdokumentovány charakteristiky pacientů a jednotlivé výsledky

deregulovaných genů a transkriptů. Moduly molekul zapojených v jednotlivých signálních drahách přesně popisují vzájemné působení.

V **Diskuzi** autorka koreluje výsledky studie s publikovanými daty, diskutuje velmi přehledně a detailně jednotlivé lncRNA, které ve studii našli jako významné biomarkery. Jsou diskutovány jednotlivé mutační nálezy subtypů MDS včetně zapojení do signálních drah.

Závěrem práce je, že byly nalezeny nové biomarkery (jak lncRNA, tak mutované geny) predikující závažnější průběh MDS. Tyto poznatky mohou významně přispět ke stratifikaci pacientů v riziku progresu a indikovat následnou optimální léčebnou strategii. Práce také ukázala klíčové dráhy zahrnuté v progresi MDS. Stanovování hladin vybraných lncRNA a mutačního stavu genů zahrnutých v patogenezi MDS může následně sloužit např. pro doporučené postupy vyšetřování.

Formální a jazyková úroveň práce je velmi dobrá, jen jsem na straně 41 hledala rozdíl mezi LEF1-AS, LEF-AS1 a LEF1-AS1, předpokládám, že jde o jednu lncRNA LEF1-AS1.

Kandidátka ve své práci citovala více než 200 referencí.

Mé otázky k dané práci:

- V rámci hodnocení signifikantně deregulovaných transkriptů jste nenalezli u skupiny pacientů s mutacemi TP53 a DNMT3A žádné deregulované transkripty. Čím si to vysvětlujete?
- Při detekci somatických mutací u pacientů, kdy VAF jednotlivých mutací se liší a některé (např. TP53) jsou detekovány kolem 50 %, zvažujete např. možnost přítomnosti zárodečné mutace?
- Zohledňovali jste při analýze různé zastoupení subklonů dle mutační analýzy? Např. pacient PT38, který má mj. přítomné mutace ve 3 genech se signifikantním vlivem na prognózu v různé alelové frekvenci (TP53 26 %, STAG2 58 %, U2AF1 11%).
- Zaujaly mě deregulované protein kódující geny u pacientů s AML-MRC při porovnání s pacienty MDS, kde se ukazují signifikantní transkripty IGH1-18, IGKV4-1, IGLV3-10. Jak si sníženou expresi těchto genů u pacientů s AML-MRC vysvětlujete?
- Prokázali jste, že nejsilnější nezávislý prognostický faktor byl mutovaný gen RUNX1. Pozorovali jste případně ještě rozdíl v rámci typu nalezené mutace v genu RUNX1, např. „missence, frameshift“ a zkrácené proteiny?

Kandidátka daná data publikovala jako autor a spoluautor ve dvou impaktovaných publikacích. Prvoautorská publikace je v časopise s IF 11,528; spoluautorská má IF 6,639.

Nicméně kandidátka je dále spoluautorkou dalších 3 impaktovaných publikací a autorkou jedné publikace v „peer-reviewed“ periodiku bez IF. Dané publikace se věnují také výzkumu v oblasti hematologických malignit, pacientům s MDS. Toto již samo o sobě je indikátorem relevance a schopnosti kandidátky vést a podílet se na výzkumné činnosti.

Předloženou disertační práci doporučuji k obhajobě a po úspěšném řízení udělit kandidátovi akademický titul doktor ve zkratce Ph.D. dle § 47 Zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb.

Doc. RNDr. Markéta Kalinová, Ph.D.
Ústav patologie 3. LF UK Praha
CL- Centrální laboratoře
Vedoucí úseku Laboratoř genomické medicíny
Šrobárova 1150/50, Praha 10
Tel.: +420 267163141
marketa.kalinova@fnkv.cz